

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminic'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 8.

Brasiovu 9 Februaru 28 Ianuariu

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Sinodulu archidiecepsanu alu metropoliei n6stre romane gr. or. din Transilvania si Ungaria se conv6ca pe Duminic'a Tomei a. c. cu cerculariulu metropolitanu Nr. 18, 1870. —

Prin O. D. Nicolae Raicu parochu gr. cat. in Sinc'a vechia distr. Fagarasiului au contribuit c6 ajutoriu pentru Tofaleni in diu'a nascerii Domnului urmatorii poporeni:

Din cass'a besericeii Sinc'a 5 fl., Nicolae Raicu parochu 1 fl., Nicolae Ratiu curatoru prim. 1 fl., Iosifu Stoica curatoru si notariu 1 fl., Ioane Mateiu Strimbu 1 fl., Nicolau Strimbu 1 fl., veduva Vasiliu Aldea 1 fl., Iacobu Olteanu 1 fl., Iacobu Sasu 1 fl., Toma Moldovanu 50 cr., Ioane Strimbu cantoru 40 cr., Iosifu Bursanu 40 cr., Georgiu Anchenu 1 fl. 20 cr., Samuilu Boltanu 40 cr., Samuilu Stanu Popa 40 cr., Ioane Olteanu 40 cr., Iosifu Duca 30 cr., Iosifu M6ller 30 cr., Georgie Achimu Popa 12 cr., Iacobu Teusianu 8 cr., Georgie Moldovanu parochu 10 cr., Georgie Stoica jun. 10 cr., Nicolae Stoica 10 cr., Simione Popa 10 cr., Moise Bobohalme 20 cr., Davidu Goila 10 cr., Nicolae Bota 10 cr., Georgie Strigoiu 10 cr., Ioane Iacobu Ursu 10 cr., Iosifu Rusu 10 cr., Georgie Munteanu 9 cr., Iosifu Strimbu 10 cr., Andreiu Atermanu 10 cr., Ioane Prodanu 10 cr., Samuilu Cotiupu 20 cr., Siarica ved. Georg. Ursu 10 cr., Toaderu Moldovanu 20 cr., Iosifu Popu 50 cr., Nicolau Davidu Bursanu 10 cr., Samuilu Aldea 10 cr., Nicolae Moldovanu colectoru 50 cr., Anastasie Moldovanu docente 20 cr., Alecsandru Sasu 40 cr., Iosifu Iosifu Aldea 20 cr., Rafira ved. Iacobu Grecu 17 cr., Zevedeiu Moldovanu 10 cr., Iosifu Ratiu 10 cr., Zacharie Sasu 10 cr., Michaile Marginiaru 10 cr., Georgie Nicolae Popu 10 cr., Sofi'a Moldovanu 10 cr., Ioane Duca 10 cr., Ioane Aldea 10 cr., Ioane Avisalomu Aldea 10 cr., Iacobu Ratiu 10 cr., Pamfiliu Vasiliu Strimbu 10 cr., Iacobu Ioane Sasu 10 cr., Ioane Boeriu 10 cr., Georgie Duca 10 cr., Ev'a ved. Georgie Moldovanu 10 cr., Nicolae Nic. Toma Popa 10 cr., Moise Sasu 10 cr., Ilisie Popa 10 cr., Georgie Ioane Munteanu 10 cr., Ioane Alecsandru Moldovanu, 10 cr., Iacobu Georgie Munteanu 10 cr., Tomasiu Todea 10 cr., Ioane Georgie Ursu 20 cr., Ioane Iacobu Strimbu 20 cr., Nistoru Novacu 15 cr., Vasilie Crisianu 13 cr., Antone Olteanu 12 cr., Davidu Novacu 20 cr., Bursanu Bursanu 10 cr., Simeone Olteanu 10 cr., Nicolae Stefanu 10 cr., Georgie Grecu 10 cr., Ioane Moise Morariu 10 cr., Iacobu Boeriu senior 10 cr., Lascu Boltanu 10 cr., Damaschinu Boeriu 10 cr., Nicolae Balanu 10 cr., Mateiu Flochia 10 cr., Iosifu Balanu 10 cr., Iosifu Teusianu 10 cr., Vasilie Margineanu 10 cr., Moise Crisianu 10 cr., Ioane Mihaile Stefanu 10 cr., Mari'a Georgie Moldovanu 10 cr., Ioane Goila 10 cr., Nicolae Achimu Popa 10 cr., Georgie Ioane Sasu 10 cr., Emanoile Crisianu 10 cr., Georgie Georgie Moldovanu 10 cr., Iacobu Tebanu 10 cr., Nicolae Iacobu Strimbu 10 cr., Iacobu Ioane Strimbu 20 cr., Iosifu Aldea 10 cr., Stefanu Moldovanu 10 cr., Ioane Voda 10 cr., Iosifu Strigoiu 10 cr., Georgie Balanu 10 cr., Mari'a ved. Gligoriu Bobohalme 10 cr., Zachiu Stoica 10

cr., Ioane Bobohalme 5 cr., Petru Mihaile Sasu 8 cr., Nicolae Marcu 7 cr., Mari'a Ioane Botezanu 5 cr., Mart'a Ioane Aronu 5 cr., Iosifu Crisianu 5 cr., Damaschinu Stefanu 5 cr., Georgie Vacariu 5 cr., Mihaile Moldovanu 5 cr., Gavriila Rusu 10 cr., Veron'a Ioane Teusianu 5 cr., Nicolae Toma Munteanu 5 cr., Ioane Ioane Vacariu 5 cr., Ioane Nicolae Stoica 6 cr., Ioane Crisianu 8 cr., Georgie Bucuru 8 cr., Ioane Crisianu 8 cr., scotienduse 21 cr. tacs'e postale sum'a 29 fl. v. a. —

Brosiur'a baronului Helfert.

Arare-ori scriu strainii despre noi romanii din imperiu si mai raru se intempla, c6 se scria bine. Inimicii nostri seculari au sciutu totud6un'a se informeze atatu de reu si se descrie cu coloriatu de negre poporulu nostru romanu, incatu neromanii, cari suntu avisati a-si trage cunoscintiele sale politice din pres'a dualistico-germana si maghiara nu potu se aiba nici una idea corect6 despre noi si despre vi6ti'a n6stra nationale; cu atatu mai multu dar' trebuie se ne bucuramu, ca brosiur'a aparuta in Vien'a sub titulu „Rusi'a si Austria“, despre care nu de multu amu insciintiatu pre cetitorii nostri, ne ia in aparare dr6pta. Se vedemu, care este pre scurtu genezea si cuprinsulu brosiurei br. Helfert:

Generalulu si barbatulu de statu Rostislaw Fadejew a scrisu in timpulu din urma una carte: „Despre poterea armata a Rusiei“, in care face una analise a cestiunei orientale din punctu de vedere politicu-militariu. Cestiunea orientala, dice Fadejew, este una cestiune vitale atatu pentru Rusi'a catu si pentru Austria, care — dupa elu — este inamiculu naturalu, celu mai apropiatu si mai periculosu alu Rusiei. Chiai'a cestiunei Orientelui din respectu strategicu se afla in man'a Austriei, prin urmare, t6ta lupt'a orientala se marginesce la aceste doue poteri; este se invinga Rusi'a, trebuie se cada Austria. Ce se faca dar' Rusi'a spre a ajunge la scopulu acest'a adica la destramarea Austriei si redicarea domniei panslave a cearului rusescu? Rusi'a, raspunde Fadejew, trebuie se d6 ajutorare frati6sca si activa si se st6 in legatura sociale, spirituale si morale cu slavii din Austria si Turci'a, c6 se-i castige pe partea sa; de greci si romani Rusi'a n'are lipsa, inse c6 corelegionari i suntu scumpi si bineveniti. Rusi'a nu doresce a-si estinde frontierele sale europene, prin urmare, ea va las6 gintiloru slave independintia nationale; inse unirea cu slavii trebuie se o tient6sca si doue puncte suntu numai, pre care Rusi'a catu mai curundu trebuie se le recastige: Ismailulu la Dunarea de diosu si Galiti'a resariten6, fiinduca acestea doue puncte geografice despartu pre rusi de catra slavii de sudu si nordu. Fadejew specul6za la trist'a stare din intru si la nemultumirea pop6reloru din Austro-Ungari'a; elu dice, ca d6ca se va schimb6 politic'a cabinetulu din Petruburgu in interesulu adevratu rusescu, slavii si romanii din Turci'a si Austria in momentulu supremu se voru adun6 sub standartulu Rusiei si voru d6 unu contingentu de 500.000. Astfelu Rusi'a, care pana la finea seclulu presente va numer6 100 milione locuitori va deveni domnitoria Orientelui. 6ta in estrasu asertitiunile generalulu Fadejew.

Generalulu rusescu nu ne spune nemicu nou; sciut'amu noi si pana acum, cari suntu tendintiele

si aspiratiunile ultra-rusiloru de calibrulu lui Fadejew; sciunu inse si ac6st'a, cumca realizarea planulu domniei cearului tuturor rusiloru nu se va pot6 efectua asia de iute precum cugeta Fadejew; si Europ'a va grigi negresitu pentru aceea, c6 se nu se efectueze nici odata. Suntemu convinsi, ca natiunile slave din Austro-Ungari'a nu dorescu nici decatu domnia cearului rusescu, pana candu ele voru pot6 traf liberu si de sine intre marginele imperiului acestuia. Tocma inse pentru ca natiunile slave din Austro-Ungari'a nu afla libertatile si autonomi'a nationale, ce li se convine, ba ce e mai multu, romanii si slavii se simtu maltratati si suprematisati de catra minoritatea natiuniloru domnitorie in statulu acesta, se redica intrebarea: 6re ce trebuie se faca barbatii de statu austriaci spre a evita, c6 nu cumva natiunile esacerbate se caute la ajutoriu in afara? ce trebuie se faca, pentru c6 se paralizeze planurile pericul6se ale inimiciloru ecsterni?

Respunsulu la aceste intrebari si la espectorarile generalulu rusescu ni lu d6 br. Helfert in carticic'a sa:

„Medicin'a cea mai buna in contra agitaciuniloru rusesci este una reconstructiune a statulu austriacu pre bazea egalei indreptatiri? 6ca in cateva cuvinte simburele scrierei lui Helfert. Despre punctulu acest'a vomu vorbi la fine, se vedemu acuma cursulu ideelorlu lui, in urm'a carora au ajunsu la conclusiunea de susu.

Helfert combate aspru politic'a orientala austriaca, incepundu dela Iosifu II., adica din timpulu acel'a, din care — dupa cum dice Fadejew — cestiunea orientala au devenitu una cestiune slava. Elu purcede din punctu de vedere, ca regimulu nostru si una mare parte a populatiunei n6stre intru atata necunosce elementele adeverate ale ecstentiei si desvoltarei sale, incatu in locu se-si inainteze scopulu seu si alu statulu, pare ca tende a usiur6 planurile inamice, cu unu cuventu, regimulu cu centralistii nemti si maghiari lucra asia, incatu esarcerbandu maiortatea populatiunei austriace, o impinge in braciule rusesci. Barbatii nostri de statu, dice, au perdutu firulu conducatoriu in afacerile turco-orientale, pentruca ei au fostu orbi la redesteptarea nationale si desvoltarea romaniloru si serbiloru infocati de libertate si nesuitori in cultura, si a bulgariloru diliginti, activi si inventiosi. Dela Kaunitz inc6ce lucrurile intru atat'a s'au schimbatu, incatu agentiloru diplomatici din Turci'a astadi le folosescu cu multu mai multu cunoscintia idiomelorlu slave si albane, decatu t6telimbele moslemite la olalta. „Agentii nostri inca prea adese j6ca rol'a aceea, care au jucatu-o mai deunadi Wattenbach in Transilvania; profesorulu celu invetiatu germanu studi6 caracterulu, moravurile si vi6ti'a romaniloru prin mediulu — sasiloru; si diplomatii nostri de pre insul'a Balcanulu incarcati cu scientiele limbelorlu apusene si asiatice resaritene studi6za pre romani, serbi si bulgari prin mediulu — turciloru si greciloru“. Asia se esprime autorulu, criticandu aspru regimulu, care a fostu orbu si ignorantu si facia cu dalmatinii, din care cauza a trebuitu se faca pace cu insurgentii bochesi si se le lase chiaru si armele, de care, nu se potu despart6 un'a cu capulu; candu pretoriulu ceru dela crivosciani armele, ei respunsera: Ce Domnule? Se predamu armele n6stre? numai morti fiindu ni le

